

Dendrologické hodnocení stavu dřevin navržených ke kácení břehového porostu vodního toku Blšanka, ř. km 18,757 – 25,776.

Identifikační údaje:

Blšanka, ř. km 18,757 – 25,776 (IDVT 10100062) - úsek do jezu Siřem nad obcí Blšany
k silničnímu mostu přes vodní tok u betonárky v Kryrech
p. p. č. 1604/1, 1604/2, k. ú. Blšany, koryto vodního toku přirozené nebo upravené
p. p. č. 2862/1, 2862/6, k. ú. Očihov, koryto vodního toku přirozené nebo upravené
p. p. č. 4889, k. ú. Kryry, koryto vodního toku přirozené nebo upravené
p. p. č. 384, k. ú. Blšany, vodní dílo – jez

Předmět:

Na základě požadavku investiční komise bylo provedeno vizuální dendrologické hodnocení stavu dřevin navržených ke kácení, které mělo posoudit správnost tak velkého zásahu do břehového porostu vodního toku Blšanky navrženého pracovníky provozu Žatec. Byl posuzován stav označených dřevin ke kácení rostoucích na pozemkových parcelách koryta VT Blšanka a jezu Blšany, které jsou ve správě Povodí Ohře, státní podnik.

Podklady:

Požadavkový list k akci – č. 30316019 včetně taxací dřevin ke kácení a mapových podkladů
Informace o parcelách - <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/VyberParcelu.aspx>
Nálezová databáze ochrany přírody – portal.nature.cz
Terénní šetření bylo provedeno ve dnech 19.05.2016 a 31.05.2016.

Poloha a přírodní poměry dotčeného území:

Koryto vodního toku Blšanka je přirozené, přírodního charakteru, většinou meandrující, lichoběžníkového tvaru. Dno má jílovité s převážně vysokými jílovitohlinitými až

písčitohlinitými břehy, doprovázené pásem vzrostlé vegetace od cca 10 m do 20 m. Vodní tok Blšanka protéká mezi chmelnicemi, poli, loukami a okrajově zástavbou v obci Blšany a Očihov. Břehové porosty jsou listnaté, vzhledem k šířce koryta vodního toku Blšanka plní funkci jak břehových, tak „doprovodných“ porostů.

Břehový porost je ve výše uvedeném úseku zapojený, jen na málo místech mezernatý. Dominantní dřevinou stromového patra je vrba bílá x křehká (*Salix alba* x *fragilis*) cca 75 %, dále je zastoupena olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) cca 10 %, jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) cca 5 %, topol sp. (*Populus nigra* x *canadensis*) a topol osika (*Populus tremula*) cca 5 %, vtroušeně javor jasanolistý (*Acer negundo*), javor mléč (javor platanoides), trnovník bílý - akát (*Robinia pseudoacacia*), jilm vaz (*Ulmus laevis*), lípa malolistá (*Tilia cordata*), vrba jíva (*Salix caprea*), třešeň ptačí (*Cerasus avium*), jabloň planá (*Malus sylvestris*), hrušeň planá (*Pyrus pyraster*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), dub letní (*Quercus robur*), jírovec maďál (*Aesculus hippocastan*). Z keřového patra je zastoupen převážně bez černý (*Sambucus nigra*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), dále keřové vrby (*Salix* sp.), líska obecná (*Corylus avellana*), růže šípková (*Rosa canina*), trnka obecná (*Prunus spinosa*), aj. V břehovém porostu byl na několika místech zjištěn výskyt bolševníku.

V lokalitě katastrálního území Kryry, Očihov a Blšany je v nálezové databázi ochrany přírody uveden výskyt zvláště chráněných druhů živočichů jelce jesena, skokana zeleného, střevle potoční, dále některé druhy flóry. Nicméně bodový záznam není přesný a nelze se o něj opírat.

Hodnocení stavu dřevin navržených ke kácení:

Hodnotila se vitalita, zdravotní stav, stabilita a perspektiva dřevin. Dřeviny byly hodnoceny jen druhově vzhledem k vysokému počtu stromů. Z celkového počtu stromů navržených ke kácení je nejvíce zastoupena vrba cca 84 %, dále olše cca 14 %, topol, jasan, aj. minimálně.

Vrba (*Salix* sp.) - většina stromů je ve stádiu překračující období pro obmýtí

Vitalita je převážně zřetelně snížena

U většiny vrb stagnuje růst, některé stromy jsou proschlé na periférii koruny, několik vrb je zcela suchých (odumřelých).

Zdravotní stav je výrazně snížený až silně narušený

Solitérní i vícekmenné stromy vrb včetně výmladků z pařezů jsou napadeny dřevokaznými houbami a hmyzem živící se dřevem, což má přímý vliv na náchylnost stromů k poškození. Projevuje se to zlomy kosterních a sekundárních větví nebo kmenů a hnilobou jádra kmene. V korunách stromů jsou přítomné suché větve, rozsáhlé dutiny v kmenech, výletové otvory na více úrovních a vyvinuté tlakové vidlice s prasklinami.

Stabilita je zhoršená až výrazně zhoršená

Byla hodnocena podle zjištěných defektů. Většina vrb má vyvinuté tlakové vidlice v kosterním větvení, příznaky infekce kmenů, otevřené dutiny a některé vrby mají příznaky narušení kořenového systému – zjištěné plodnice dřevokazných hub, nekompenzovaný náklon do vodního toku nebo nad sousední pozemky. Rizika mechanického selhání stromů vývraty, zlomy větví nebo odlomením významné části korun jsou velká a můžou je zásadním způsobem zvýšit nepředvídatelné vnější klimatické jevy. Pádem větví nebo vyvrácením stromů mohou být způsobeny škody na majetku, případně ohrožen život či zdraví osob (např. v zahradách, chmelnicích, sportovním areálu). U keřových vrb uskupených v trsech

dochází ve spodní polovině koryta k častým vývratům celých trsů, které způsobují nátrže v březích.

Několik stromů a keřových vrb rostoucích v průtočném profilu koryta včetně jedinců padlých do koryta vodního toku se stávají překážkou plynulého odtoku vody.

Perspektiva stromů - neperspektivní

Stromy (neodumřelé) mají velmi krátkou dobu přežití.

Olše lepkavá (*Alnus glutinosa*)

Vitalita je zbytková nebo zcela odumřelé stromy

Jedinci nebo skupiny olší jsou napadeny houbovým patogenem *Phytophthora alni*. Stromy olší jsou suché nebo mají defoliaci koruny nad 50 %. Odumírající stromy mají menší a světlé listy, řídkou korunu, některé už mají vyholené kosterní větve, shlukovité olistění a vlky na kosterních větvích.

Zdravotní stav je silně narušený až rozpadající se

Patogen způsobuje odumírání vodivých pletiv a spodních vrstev borky, které jsou doprovázeny zbarvenými exudáty na povrchu kmene. Na borce většiny olší jsou viditelné černě zbarvené výtoky. V této fázi vývoje choroby jsou napadené stromy vážně ohroženy. U většiny z nich hrozí akutní riziko rozpadu.

Stabilita je výrazně zhoršená až havarijní

U olší napadených *Phytophthorou alni* jsou rizika mechanického selhání stromů vývraty, zlomy větví nebo odlomením významné části korun velká a můžou je zásadním způsobem zvýšit nepředvídatelné vnější klimatické jevy.

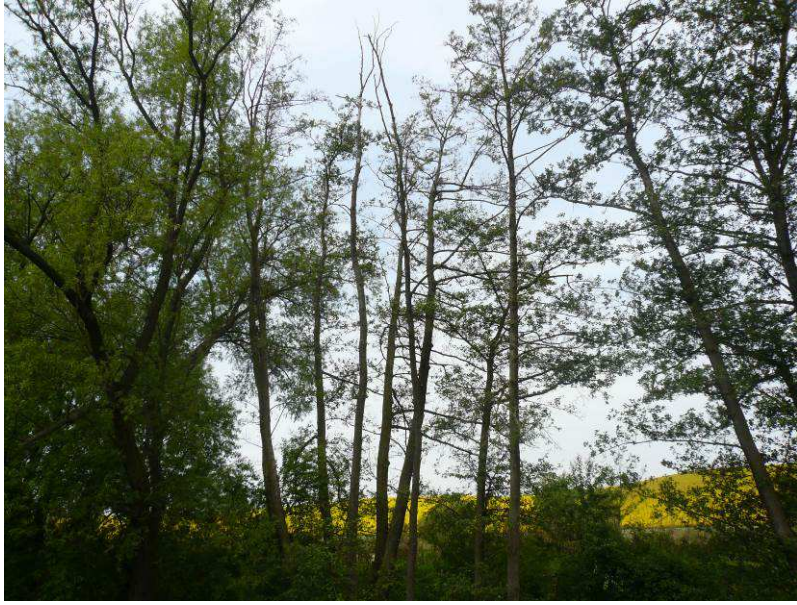
Několik stromů rostoucích v průtočném profilu koryta včetně jedinců padlých do koryta vodního toku se stávají překážkou plynulého odtoku vody.

Perspektiva stromů - neperspektivní

Stromy (neodumřelé) mají velmi krátkou dobu přežití.

Topol sp. (*Populus nigra x canadensis*) – stromy jsou za horizontem období pro obmýtí

Vitalita je zřetelně snížena

Stromy jsou proschlé na periférii koruny, stagnuje růst.

Zdravotní stav je snížený až výrazně snížený

Stromy topolu mají zlomené kosterní a sekundární větve, jsou poškozené na kmenech, mají otevřené dutiny.

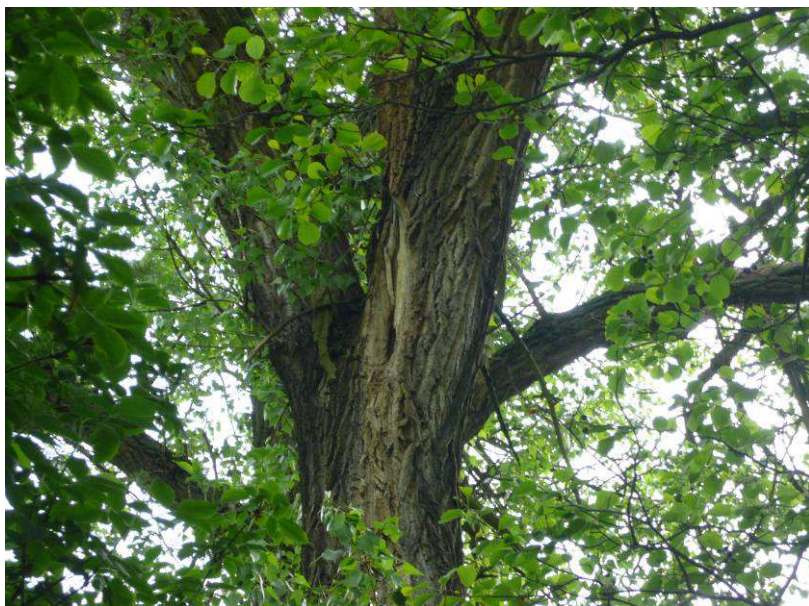
Stabilita je zhoršená až výrazně zhoršená

Defekty - poškozená kosterní větvení, některé topoly mají nekompenzovaný náklon do vodního toku nebo nad sousední pozemky. Rizika mechanického selhání stromů vývraty, zlomy větví nebo odlomením významné části korun jsou velká a mohou je zásadním způsobem zvýšit nepředvídatelné vnější klimatické jevy.

Perspektiva stromů - neperspektivní

Stromy na stanovišti nevhodné, mají velmi krátkou dobu přežití.

Jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*)

Jasany jsou napadeny invazním patogenem *Chalara fraxinea*. Mají defoliaci koruny, zaschlé kosterní větve. Napadené stromy se sníženou vitalitou je nutné odstranit, aby nedošlo k šíření infekce v porostu.

Závěr:

Pokácení dřevin bude znamenat dočasný zásah do krajinného segmentu mezi obcemi Blšany a Kryry. Zásahy se v uplynulých letech prováděly v posuzovaném úseku Blšanky jen minimální, což umožnilo, aby břehový porost přezrál a vyžádal si nyní velký zásah. Po provedení dendrologického hodnocení stavu druhů dřevin konstatuji, že navržený výběr dřevin ke kácení je z hlediska zdravotního stavu, vitality, stability a perspektivy opodstatněný. Za pokácené dřeviny bude nutné v místech rozvolněného břehového porostu provést náhradní výsadbu domácích dřevin včetně pěstební péče a zvýšit jejich druhovou rozmanitost. Vzhledem k napadení olší a jasanů invazními patogeny nedoporučuji vysazovat tyto dřeviny v břehovém porostu na Blšance. Je třeba podpořit v porostu mladé náletové dřeviny (javor, lípa, dub, jilm) a ponechat keřový porost v horní polovině koryta, který poskytuje ochranu a potravu zvěři a ptactvu. V horizontu 5 – 10 ti let bude nutné provést další zdravotní zásah do zbylého přestárlého břehového porostu. V případě finanční náročnosti nebo možné obavy ze strany veřejnosti je možné akci rozdělit na dva nebo více úseků.

Součástí hodnocení stavu dřevin bylo také hodnocení kvality dřevní hmoty dle aktuálního zdravotního stavu stromů nastojato navržených k pokácení pro odkup ostatní dřevní hmoty zhotovitelem. Z důvodu výrazně sníženého až rozpadajícího se zdravotního stavu většiny přestárlých dřevin navržených k pokácení je využitelná dřevní hmota nekvalitní. Cena ostatní dřevní hmoty pro odkup zhotovitelem, která byla stanovena pracovníky provozu Žatec ve výši 290 Kč za 1 prm je tedy adekvátní.

Zpracoval: František Bauer, dendrolog podniku v červnu 2016

Fotodokumentace z terénního šetření

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_24 ř.km 18,757-20,133 jez Siřem-lávka pod statkem Blšany-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_24 ř.km 20,133-20,461 lávka pod statkem Blšany-siln. most Blšany-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_24 ř.km 20,461-20,905 siln. most Blšany-jez Blšany-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_19 ř.km 20,905-21,200 jez Blšany-konec hřiště (soutok)-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_19 ř.km 21,200-21,514 konec hřiště (soutok)-mostek pod jezem-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_19 ř.km 21,514-23,675 mostek pod jezem-siln. most Očihov-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_26 ř.km 23,675-24,921 siln. most Očihov-jez Očihov-před realizací kácení dřevin

L:\TPC\Fotobanka_TPČ\Vodní_toky\Blšanka\2016_05_31 ř.km 24,921-25,776 jez Očihov-siln. most betonárka-před realizací kácení dřevin